

อิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนและการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์

Influences of ESG Implementation, Sustainable Supply Chain Management and Green Supply Chain Management on Operational Efficiency of Wine Importers

ชญานิตย์ ราพเดโช (Chayanit Rapdecho)¹

ปรีชา วรารัตน์ไชย (Preecha Wararatchai)²

ภคพร ผงทอง (Pakaporn Phongthong)^{3*}

ชัยพิสิทธิ์ ทิวสร้อย (Chaipisit Tewsoiy)⁴

จตุรวัฒน์ ธนิษฐ์นันท์ (Chaturawat Thanitnan)⁵

วันที่รับบทความ : 17 มิถุนายน 2568 วันที่แก้ไขบทความ : 2 พฤศจิกายน 2568 วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 10 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวและประสิทธิภาพการดำเนินงาน และ 2) ศึกษาอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์ ประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าไวน์ในประเทศไทย ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 440 ตัวอย่าง โดยกำหนด 20 เท่า จาก 22 ตัวแปรที่สังเกตได้ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวและประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับที่สูง ผลตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square = 94.857, df = 75, Relative Chi-square = 1.282, p-value = .052, GFI = .966, AGFI = .937, RMSEA = .030, RMR = .007) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดและปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ศึกษาจากองค์กรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จจัดอบรมบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สนับสนุนความร่วมมือแบบข้ามสายงาน สร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการนำเข้าวัตถุดิบ การผลิต และการจำหน่ายสินค้าให้สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กรและสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

^{1,2} วิทยาลัยโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (College of Logistics and Supply Chain Management, Suan Sunandha Rajabhat University) E-mail: preecha.wa@ssru.ac.th

³ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (Lecturer in Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Management Science, Nakhonratchasima Rajabhat University) E-mail: pakaporn.p@nrru.ac.th

⁴ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี (Lecturer in Logistics and Supply Chain Management, Suphanburi Technical College) E-mail: tchaipisit5@gmail.com

⁵ อาจารย์ประจำ (ภาคบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด (Full Time Lecturer (MBA Program) Stamford International University) E-mail: chaturawat.thanitnan@stamford.edu

*Corresponding author: pakaporn.p@nrru.ac.th

คำสำคัญ: การปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน การจัดการซัพพลายเชนสีเขียว ประสิทธิภาพ การดำเนินงาน ผู้นำเข้าไวน์

Abstract

This research aimed to 1) study ESG implementation, sustainable supply chain management, green supply chain management, and operational efficiency, and 2) study the influence of compliance with ESG policy, sustainable supply chain management, and green supply chain management on operational efficiency of wine importers. The population consisted of 440 wine import business operators in Thailand, obtained from stratified random sampling, with 20 times the 22 observable variables. Data was collected by questionnaires and interviews, and analyzed by structural equation modeling.

The findings revealed that ESG implementation, sustainable supply chain management, green supply chain management, and operational efficiency were all rated at high levels. The structural equation model demonstrated a good fit with the empirical data (Chi-Square = 94.857, df = 75, Relative Chi-square = 1.282, p-value = .052, GFI = .966, AGFI = .937, RMSEA = .030, RMR = .007). The results suggest that entrepreneurs should prioritize systematic environmental management, operate in accordance with established policies, comply with international standards, and learn from successful role-model organizations. Additionally, organizations should train personnel to understand environmentally friendly processes, promote cross-functional collaboration, create product differentiation, and improve raw material importation, production, and distribution processes to align with environmental policies. These strategies enhance organizational competitiveness and support sustainable long-term growth.

Keywords: ESG Implementation, Sustainable Supply Chain Management, Green Supply Chain Management, Operational Efficiency, Wine Importers

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

แนวทางการพัฒนาประเทศไทยได้มีการปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสโลก โดยเฉพาะแนวคิดด้าน ESG ซึ่งล้วนเป็นหัวใจสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ที่มุ่งเน้นไปที่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียว และเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับหลัก “การกำกับดูแลกิจการ” ในแนวคิด Environmental, Social and Governance (ESG) ที่มุ่งสร้างระบบการกำกับดูแลที่เข้มแข็งมีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ธุรกิจไวน์ในประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำเข้าไวน์ ซึ่งได้รับอานิสงส์จากพฤติกรรมผู้บริโภคที่เริ่มหันมาให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง และไลฟ์สไตล์ที่เน้นความเป็นสากลประกอบกับนโยบายภาครัฐที่เอื้อต่อการนำเข้าสินค้าประเภทไวน์ เช่น การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าและภาษีสรรพสามิตในปี 2567 ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเติบโตของตลาดไวน์อย่างชัดเจน ตลาดไวน์ของประเทศไทยคาดว่าจะเติบโตจาก 1,222.3 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 2024 เป็น 1,844.7 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 2030 ซึ่งสะท้อนถึงอัตราการเติบโตต่อปีแบบทบต้น (Compound Annual Growth Rate) ที่ 7.1% ในช่วงปี 2025 ถึง 2030

ในประเทศไทย ตลาดไวน์กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วเนื่องจากชนชั้นกลางที่เติบโตขึ้น และการเปิดรับเทรนด์ไลฟ์สไตล์ระดับโลกที่มากขึ้น จากโครงสร้างพื้นฐานการค้าปลีกที่ขยายตัว รวมถึงร้านขายไวน์และแพลตฟอร์มออนไลน์ทำให้เข้าถึงไวน์ทั้งในประเทศและนำเข้าได้ดีขึ้น การบริโภคไวน์ยังได้รับอิทธิพลจากความนิยมที่เพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยว โดยผู้บริโภคชาวไทยได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับแหล่งผลิตไวน์ในต่างประเทศมากขึ้น (กรมประชาสัมพันธ์, 2567)

การวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลัก ESG มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลประกอบการและโครงสร้างเงินทุนขององค์กร (Jovita, 2023) อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจผ่านกลไกของนวัตกรรมและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Cek & Ercantan, 2023) นอกจากนี้ การบูรณาการ ESG เข้ากับการจัดการซัพพลายเชน โดยเฉพาะการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนและซัพพลายเชนสีเขียวมีความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรในด้านประสิทธิภาพ การลดต้นทุน และการสร้างมูลค่าอย่างต่อเนื่อง (Martinez-Falcó et al., 2025) งานวิจัยของ Kumar et al. (2024) ชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติตามนโยบาย ESG เมื่อผสมเข้ากับการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของซัพพลายเชนสีเขียวได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการลดของเสียการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างนวัตกรรมเพื่อการผลิตที่ยั่งยืน

การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนไม่เพียงแต่ช่วยให้ธุรกิจลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในเชิงปฏิบัติการและการเงินขององค์กรในระยะยาว จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ไม่ควรมองข้ามในโลกธุรกิจสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องว่างขององค์ความรู้ที่ต้องการการศึกษาเพิ่มเติมในด้านความเชื่อมโยงระหว่างการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว โดยเฉพาะผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในหลากหลายบริบทอุตสาหกรรม สำหรับธุรกิจผู้นำเข้าไวน์ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ เช่น การพึ่งพาการขนส่งระยะไกล การควบคุมคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน และการรักษาภาพลักษณ์แบรนด์ระดับพรีเมียม การนำแนวทาง ESG และการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนมาปรับใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนในระยะยาว

จากข้อมูลข้างต้น งานวิจัยที่ศึกษาความเชื่อมโยงขององค์ประกอบทั้งสาม ได้แก่ ESG ซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และซัพพลายเชนสีเขียวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยเฉพาะในบริบทของธุรกิจผู้นำเข้าไวน์ในประเทศไทยยังคงมีอยู่อย่างจำกัด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการวิจัยในหัวข้อนี้เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ และเสนอแนวทางเชิงนโยบายและกลยุทธ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวและประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์

1.2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าไวน์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีจำนวนทั้งหมด 118 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567) กำหนดขนาดตัวอย่าง 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Hair et al., 2010) ซึ่งงานวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 22 ตัวแปร ดังนั้นได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 440 ตัวอย่าง และเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา

1.3.2.1 ตัวแปรแฝง ประกอบไปด้วย 1) แนวทางการทำธุรกิจที่ยั่งยืน (ESG) 2) การจัดการซัพพลายเชนสีเขียว 3) การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และ 4) ประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

1.3.2.2 ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบไปด้วย

ด้านแนวทางการทำธุรกิจที่ยั่งยืน (ESG) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม 2) การปฏิบัติด้านสังคม และ 3) การปฏิบัติด้านการกำกับดูแล

ด้านการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดการและการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม 2) ความร่วมมือระหว่างลูกค้า 3) การจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน และ 4) การจัดซื้อสีเขียว

ด้านการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดการงานด้านเศรษฐกิจ 2) การจัดการงานด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) การจัดการงานด้านสังคม

ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) การลดความเสี่ยงทางกฎหมาย 2) เป็นผู้นำด้านผลิตภัณฑ์ 3) ความสำเร็จทางการเงิน 4) ความใกล้ชิดกับลูกค้า 5) การดำเนินงานเป็นเลิศ และ 6) ความเชื่อถือจากสังคม

โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ผู้จัดการ หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ในธุรกิจที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 ชุด

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือน กันยายน 2567 - เมษายน 2568

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

H1: การปฏิบัติตามนโยบาย ESG มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน

H2: การปฏิบัติตามนโยบาย ESG มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว

H3: การปฏิบัติตามนโยบาย ESG มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

H4: การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

H5: การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว

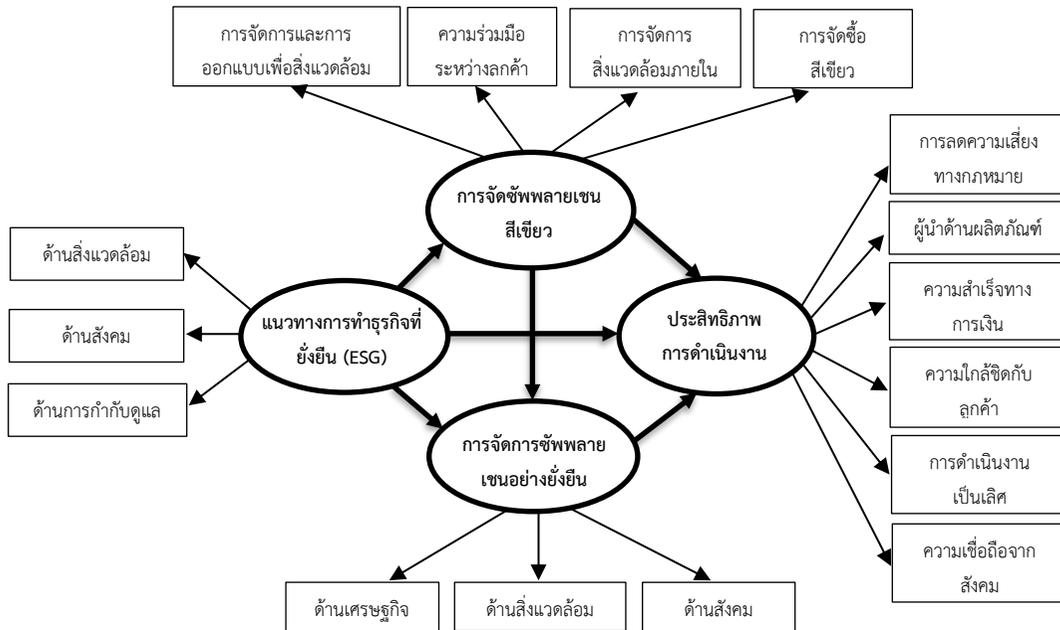
H6: การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

H7: การปฏิบัติตามนโยบาย ESG มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานผ่านการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน

H8: การปฏิบัติตามนโยบาย ESG มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานผ่านการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว

H9: การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานผ่านการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. แนวคิดทฤษฎี

2.1 การปฏิบัติตามนโยบาย ESG (ESG Implementation)

การปฏิบัติตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ได้กลายเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน (Sustainable Supply Chain Management: SSCM) และซัพพลายเชนสีเขียว (Green Supply Chain Management: GSCM) ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในหลายมิติ งานวิจัยโดย Cek and Ercantan (2023) ระบุว่า ESG ทำหน้าที่เป็นตัวแปรกำกับที่ช่วยเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าองค์กรที่ปฏิบัติตามหลัก ESG จะมีแนวโน้มดำเนินการ SSCM อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะที่ Kumar et al. (2024) อธิบายว่า ESG เป็นตัวกลางสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างการใช้เทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4.0 กับการดำเนินการด้านซัพพลายเชนสีเขียว โดยพบว่าองค์กรที่ยึดแนวทาง ESG จะสามารถขับเคลื่อน GSCM ได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้ Jovita (2023) ยังยืนยันว่า ESG ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพทางการเงินและการดำเนินงาน โดยเฉพาะเมื่อองค์กรบูรณาการแนวคิดด้านนวัตกรรมและความยั่งยืนเข้าไว้ด้วยกัน พร้อมกันนี้ยังมีหลักฐานสนับสนุนว่า ESG ส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพผ่าน SSCM โดย Martínez-Falcó et al. (2025) สะท้อนให้เห็นว่า ESG ไม่เพียงแต่เป็นนโยบายเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเท่านั้น แต่ยังเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ส่งเสริมให้ห่วงโซ่อุปทานมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้ในระยะยาว

2.2 การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน (Sustainable Supply Chain Management)

การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดย Shekarian et al. (2022) ได้สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมเชิงระบบว่า การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนช่วยเพิ่มความยืดหยุ่น ลดของเสีย และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยตรงในทำนองเดียวกัน Sánchez-Flores et al. (2020) ชี้ว่าในประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ การสร้างการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องบูรณาการแนวทางการจัดการซัพพลายเชน

สีเขียวเข้าไว้ด้วย เพื่อรับมือกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับที่ Cousins et al. (2019) ชี้ให้เห็นว่า การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนทำหน้าที่เป็นพื้นฐานทางกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว ซึ่งประกอบด้วยการจัดซื้อสีเขียว การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้างเครือข่ายซัพพลายเชนที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Mangla et al. (2020) ยังเน้นย้ำว่าเมื่อองค์กรใช้แนวทางปฏิบัติเพื่อ “ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน” ร่วมกับหลักการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนองค์กรสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและลดต้นทุนได้อย่างยั่งยืน การสังเคราะห์จาก Khan et al. (2022) แสดงให้เห็นว่า การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวมีบทบาทเป็นตัวแปรสื่อกลางระหว่างกลยุทธ์ความยั่งยืนและผลลัพธ์การดำเนินงาน ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ชัดเจนในเชิงประสิทธิภาพ เช่น ความยืดหยุ่น ความเร็ว ความแม่นยำในการจัดส่ง และการลดต้นทุนการผลิต

2.3 การจัดการซัพพลายเชนสีเขียว (Green Supply Chain Management)

การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวได้รับการยอมรับว่าเป็นกลยุทธ์ที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในหลากหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการลดต้นทุนการปรับปรุงกระบวนการ และการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว Sharabati (2021) แสดงให้เห็นว่า การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันและประสิทธิภาพการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโดยตรง โดยองค์กรที่ใช้แนวทางสีเขียว เช่น การลดของเสีย การจัดซื้อสีเขียว และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยกระดับกระบวนการภายในได้อย่างเป็นรูปธรรม Mustafi et al. (2024) ได้ให้หลักฐานว่าการบูรณาการการจัดการซัพพลายเชน สีเขียวกับระบบการดำเนินงานหลักขององค์กรมีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญกับผลลัพธ์ด้านการดำเนินงาน เช่น การลดระยะเวลาในการส่งมอบการลดของเสีย และการพัฒนาเครือข่ายซัพพลายเชนที่ยั่งยืน นอกจากนี้ Khan et al. (2022) ได้เสนอว่าเทคโนโลยีนวัตกรรมสามารถเป็นตัวกลางที่ช่วยขยายผลกระทบของการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในทำนองเดียวกัน Yildiz Cankaya & Sezen (2019) พบว่า แนวคิดการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวช่วยให้ธุรกิจสามารถยกระดับความสามารถในการดำเนินงานในด้านต้นทุนการบริการ และประสิทธิภาพโดยรวมได้อย่างชัดเจน ขณะที่งานของ Xu et al. (2022) ยืนยันว่า การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวไม่เพียงแต่ส่งผลด้านประสิทธิภาพ แต่ยังส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าและเสริมความสัมพันธ์กับคู่ค้า ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

2.4 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operational Efficiency)

การปฏิบัติตามนโยบาย ESG ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจในระยะยาว โดยงานวิจัยของ Jovita (2023) ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานที่ยึดตามกรอบ ESG มีอิทธิพลทางบวกต่อผลประกอบการและโครงสร้างเงินทุนขององค์กร ซึ่งบ่งชี้ถึงความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานผ่านแนวปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบ Lee et al. (2023) ยังยืนยันว่า ESG มีอิทธิพลต่อคุณค่าของกิจการโดยผ่านตัวกลางที่เป็นความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งสามารถตีความได้ว่าแนวทางในการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และซัพพลายเชนสีเขียวเป็นรูปธรรมของ “ความสามารถในการแข่งขันเชิงยั่งยืน” ที่องค์กรสามารถใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ทางการดำเนินงาน โดย Martinez-Falcó et al. (2025) และ Cek and Ercantan (2023) สนับสนุนแนวคิดที่ว่า ESG ไม่เพียงมีผลโดยตรง แต่ยังส่งผลทางอ้อมผ่านการดำเนินงานด้านการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน ลดความสูญเสีย และเพิ่มประสิทธิภาพในภาพรวม Kumar et al. (2024) แสดงให้เห็นว่า ESG ส่งผลโดยอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรผ่านการพัฒนาการจัดการซัพพลายเชน สีเขียวซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร

3. วิธีดำเนินการการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความรอบด้านและน่าเชื่อถือ โดยอาศัยจุดแข็งของแต่ละแนวทางมาประกอบกัน การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการผ่านแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าไว้ในประเทศไทยที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีจำนวนทั้งหมด 118 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567)

3.2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง จำนวนระหว่าง 10–20 เท่าของค่าพารามิเตอร์และจำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ (Hair et al., 2010) โดยงานวิจัยมีตัวแปรสังเกตทั้งหมด 22 ตัวแปร ($22 \times 20 = 440$) และใช้การสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและโครงสร้างของตัวแปร แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามในส่วนข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยคำถามทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิดที่กำหนดตัวเลือกให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับแนวทางการทำธุรกิจที่ยั่งยืน (ESG) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม 2) การปฏิบัติด้านสังคม และ 3) การปฏิบัติด้านการกำกับดูแล

ส่วนที่ 3 เป็นการถามเกี่ยวกับการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดการและการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม 2) ความร่วมมือระหว่างลูกค้า 3) การจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน และ 4) การจัดซื้อสีเขียว

ส่วนที่ 4 เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดการงานด้านเศรษฐกิจ 2) การจัดการงานด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) การจัดการงานด้านสังคม

ส่วนที่ 5 เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) การลดความเสี่ยงทางกฎหมาย 2) เป็นผู้นำด้านผลิตภัณฑ์ 3) ความสำเร็จทางการเงิน 4) ความใกล้ชิดกับลูกค้า 5) การดำเนินงานเป็นเลิศ และ 6) ความเชื่อถือจากสังคม

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใช้สถิติบรรยายเพื่ออธิบายลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างโดยตัวแปรจัดประเภท (Categorical Variables) วิเคราะห์ด้วยการหาความถี่และร้อยละ ส่วนตัวแปรเชิงปริมาณ (Metric Variables) ใช้การวิเคราะห์ค่าทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.2 ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

3.4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $Relative\ Chi-square / df. < 2$, $GFI > 0.90$, $AGFI > 0.90$, $SRMR < 0.05$, $RMSEA < 0.05$ และ $p-value > 0.05$) (Hair et al., 2010)

4. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และความน่าเชื่อถือของตัวแปรของการวิจัย

ตัวแปร	ESG	GSCM	SSCM	IOC	Cronbach's α	CR	AVE
ESG Implementation (ESG)	-	-	-	0.873	0.898	0.900	0.751
Green SCM (GSCM)	.803**	-	-	0.885	0.925	0.920	0.742
Sustainable SCM (SSCM)	.858**	.778**	-	0.894	0.851	0.926	0.807
Operational Efficiency (SOE)	.864**	.840**	.897**	0.857	0.930	0.853	0.504

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรการวิจัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงถึงสูงมาก และตัวแปรด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานสัมพันธ์กับการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบาย ESG และการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนสัมพันธ์กับการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวน้อยที่สุด และผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทุกตัวแปรอยู่ในระดับที่ดีถึงระดับดีมาก

สรุปผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์ โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรการปฏิบัติตามนโยบาย ESG (ESG) ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม 2) การปฏิบัติด้านสังคม และ 3) การปฏิบัติด้านการกำกับดูแล พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดทั้งหมดอยู่ระหว่าง 3.81 - 4.28 ซึ่งอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.536) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.622) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติด้านการกำกับดูแล (\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.601) และการปฏิบัติด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.81, S.D. = 0.733)

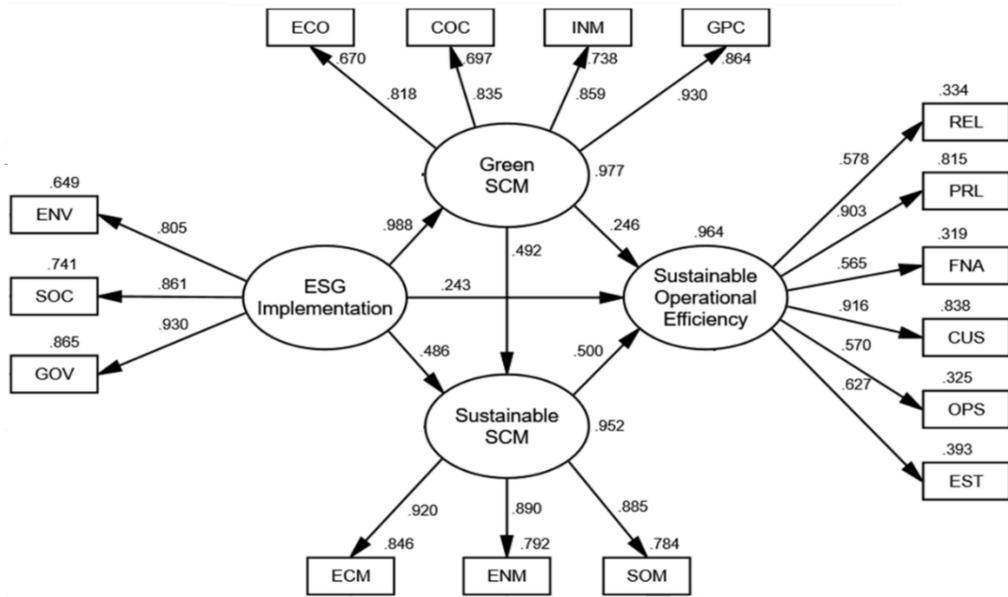
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว (GSCM) ประกอบด้วย 1) การจัดการและการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม 2) ความร่วมมือระหว่างลูกค้า 3) การจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน และ 4) การจัดซื้อสีเขียว พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดทั้งหมดอยู่ระหว่าง 3.68 - 4.16 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.570) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.759) รองลงมาคือการจัดการและการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.575) ด้านความร่วมมือระหว่างลูกค้า (\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.788) และด้านการจัดซื้อสีเขียว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.68, S.D. = 0.809)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน (SSCM) ประกอบด้วย 1) การจัดการงานด้านเศรษฐกิจ 2) การจัดการงานด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) การจัดการงานด้านสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดทั้งหมดอยู่ระหว่าง 3.34 - 4.08 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.576) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการจัดการงานด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.685) รองลงมาคือด้านการจัดการงานด้านสังคม (\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.804) และด้านการจัดการงานด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.34, S.D. = 0.779)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (SOE) ประกอบด้วย 1) การลดความเสี่ยงทางกฎหมาย 2) เป็นผู้นำด้านผลิตภัณฑ์ 3) ความสำเร็จทางการเงิน 4) ความใกล้ชิดกับลูกค้า 5) การดำเนินงานเป็นเลิศ และ 6) ความเชื่อถือจากสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดทั้งหมดอยู่ระหว่าง 3.56 - 4.04 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.536) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเป็นผู้นำด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.38, S.D. = 0.545) รองลงมาคือด้านความสำเร็จทางการเงิน (\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.627) ด้านการลดความเสี่ยงทางกฎหมาย (\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.588) ด้านการดำเนินงานเป็นเลิศ (\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.867)

ด้านความเชื่อถือจากสังคม (\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.810) และด้านความใกล้ชิดกับลูกค้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.874)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์

ภาพที่ 2 ตัวแบบสมการโครงสร้างอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์
ที่มา: Researcher

สรุปผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างเกี่ยวกับอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการนำเข้าไวน์ พบว่าค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องของโมเดลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ดังนี้ ค่า Chi-Square = 94.857, df = 75, Relative Chi-square = 1.282, p-value = .052, GFI = .966, AGFI = .937, RMSEA = .030, RMR = .007 โดยดัชนีมีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และสามารถอธิบายค่าสถิติของแต่ละตัวแปร ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติของอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	b	β	S.E	T	R ²
ESG Implementation	ENV	0.805	1.604	0.087	18.451**	0.649
	SOC	0.861	1.611	0.082	19.647**	0.741
	GOV	0.930	1.992	0.082	24.176**	0.865
Green Supply Chain Management	ECO	0.818	1.583	0.084	18.911**	0.670
	COC	0.835	1.946	0.094	20.793**	0.697
	INM	0.859	1.716	0.083	20.677**	0.738

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	b	β	S.E	T	R ²
	GPC	0.930	2.015	0.075	27.011**	0.864
Sustainable Supply Chain Management	ECM	0.920	0.960	0.038	25.464**	0.846
	ENM	0.890	0.888	0.038	23.547**	0.792
	SOM	0.885	0.812	0.032	22.253**	0.784
Sustainable Operational Efficiency	REL	0.578	0.260	0.023	11.489**	0.334
	PRL	0.903	0.479	0.021	23.119**	0.815
	FNA	0.565	0.304	0.027	11.151**	0.319
	CUS	0.916	0.466	0.017	27.159**	0.838
	OPS	0.570	0.298	0.026	11.253**	0.325
	EST	0.627	0.299	0.023	12.733**	0.393

หมายเหตุ: ** หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (p < 0.01)

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติตามนโยบาย ESG มีอิทธิพลเชิงตรงทางบวกต่อการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวสูงสุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.988 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับร้อยละ 97.7 ถัดมาคือ การจัดการซัพพลายเชนสีเขียวที่ส่งผลโดยตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของผู้นำเข้าไต้หวัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.977 ในส่วนของการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน พบว่ามีอิทธิพลเชิงตรงทางบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนเช่นกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.500 ขณะที่การจัดการซัพพลายเชนสีเขียว มีผลเชิงตรงทางบวกต่อการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.492 นอกจากนี้การปฏิบัติตามนโยบาย ESG ยังส่งผลโดยตรงเชิงบวกต่อการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.486

เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืน พบว่า การจัดการซัพพลายเชนสีเขียว มีอิทธิพลเชิงตรงทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีค่ารวม 0.246 ขณะที่การปฏิบัติตามนโยบาย ESG ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.243 โดยสรุป ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว สามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไต้หวันได้ร้อยละ 96.4 ขณะเดียวกัน ตัวแปร ESG และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวสามารถพยากรณ์ความผันแปรของการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 95.2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของอิทธิพลของการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไต้หวัน

ตัวแปร	Green SCM			Sustainable SCM			Operational Efficiency		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ESG Implementation	0.988	-	0.988	0.486	0.486	0.972	0.243	0.486	0.729
Green SCM	-	-	-	0.492	-	0.492	0.246	0.246	0.492
Sustainable SCM	-	-	-	-	-	-	0.500	-	0.500
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร									
ตัวแปรแฝง	ESG	GSCM	SSCM	SOE					
ESG Implementation (ESG)	1.00								
Green SCM (GSCM)	0.988	1.00							

ตัวแปร	Green SCM			Sustainable SCM			Operational Efficiency		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
Sustainable SCM (SSCM)	0.486			0.492			1.00		
Operational Efficiency (SOE)	0.243			0.246			0.500		
							1.00		

TE = ผลอิทธิพลรวม (Total Effect), IE = อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) DE = อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)

สรุปผลการสัมภาษณ์ ธุรกิจนำเข้าไวน์ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการดำเนินงานอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติตาม นโยบาย ESG ควบคู่กับการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนและซัพพลายเชนสีเขียว ซึ่งไม่เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน แต่ยังเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ประกอบการเสนอแนวทางสำคัญ เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดซื้อสีเขียว และการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยลดต้นทุนและสร้างความแตกต่าง ขณะเดียวกันองค์กรควรปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค รวมถึงพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการธุรกิจที่ยั่งยืน เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตอย่างมั่นคงในระยะยาว

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้นำเข้าไวน์ โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบาย ESG อย่างจริงจัง โดยไม่เพียงแค่ว่าเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาผู้บริโภค โดยอาจจะมีการจัดทำรายงานการดำเนินงานด้าน ESG อย่างโปร่งใสเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ
2. การพัฒนาระบบการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความท้าทายในระยะยาว เช่น การใช้เทคโนโลยีในการติดตามและบริหารจัดการสต็อกสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการประหยัดต้นทุนและทรัพยากร
3. แนวทางการนำการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวมาปรับใช้ควรขยายไปยังการจัดซื้อสีเขียวและการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยลดการใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ และยังสามารถตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
4. ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการด้าน ESG และซัพพลายเชนสีเขียว เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าองค์กรผู้ผลิตทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดและปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohammad and Wasiuzzaman (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูล ESG อย่างมีคุณภาพสามารถส่งเสริมความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ เพิ่มประสิทธิภาพ และทำให้องค์กรมีศักยภาพในการแข่งขันสูงขึ้นในระดับภูมิภาคและระดับโลก ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาดูงานจากองค์กรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ Cek and Ercantan (2023) ที่พบว่าการนำนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารซัพพลายเชนอย่างยั่งยืนช่วยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพทางการเงินขององค์กรได้ โดยเฉพาะเมื่อกิจการมีการกำกับดูแลด้าน ESG อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในส่วนของกระบวนการผลิต พบว่า องค์กรควรปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการนำเข้าวัตถุดิบ การผลิต และการจำหน่ายสินค้าให้สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kumar et al. (2024) ที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

4.0 ควบคู่ไปกับแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการให้บริการเชิงสีเขียวจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพของซัพพลายเชนสีเขียว และส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐาน ESG นอกจากนี้ การสนับสนุนความร่วมมือแบบข้ามสายงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ในสายตาของลูกค้า ถือเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Gao et al. (2024) ที่ระบุว่าการดำเนินนโยบายด้านการเงินสีเขียวและการลดข้อจำกัดด้านเงินทุนสามารถช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพ ESG และเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรในตลาดยิ่งไปกว่านั้น นโยบายการใช้ระบบขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและกลยุทธ์การกำหนดราคาสำหรับผลิตภัณฑ์สีเขียว ยังมีส่วนสำคัญในการเพิ่มความยั่งยืนขององค์กร ซึ่ง Angelo (2024) ชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการหลักการ ESG เข้ากับการจัดการโลจิสติกส์สีเขียวเป็นแนวทางที่สามารถนำไปสู่การสร้างซัพพลายเชนที่ยั่งยืน และช่วยให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย Grant et al. (2017) ยังได้เน้นถึงความสำคัญของการจัดซื้อ หรือการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรควรเลือกซัพพลายเออร์ที่มีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับความยั่งยืน และสร้างความร่วมมือในซัพพลายเชนเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของกระบวนการผลิตและการขนส่ง และ Alkaraan et al. (2025) ชี้ให้เห็นว่า การบูรณาการนวัตกรรมบริการสีเขียวเข้ากับการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวยั่งยืนภายใต้การสนับสนุนของธรรมาภิบาลที่เข้มแข็งและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4.0 มีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานและความยั่งยืนในระยะยาว จากการศึกษาที่ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่มีมาตรฐาน ไม่เพียงช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการองค์กรเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ขององค์กรมีความแตกต่างและได้รับการยอมรับจากตลาดมากขึ้นนำไปสู่การเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดจากการซื้อซ้ำของลูกค้าใหม่ และสร้างการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืนในระยะยาว

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปประยุกต์ใช้

6.1.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

จากผลการวิจัยที่พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามสมมติฐานทางทฤษฎี แสดงให้เห็นว่าการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียว ซึ่งส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของผู้นำเข้าไวน์ องค์กรควรเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความร่วมมือกับคู่ค้า และลูกค้าอย่างรับผิดชอบพัฒนาธรรมาภิบาลที่โปร่งใส และบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในกระบวนการซัพพลายเชน ทั้งนี้การประยุกต์ใช้แนวคิด ESG อย่างครบวงจรจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขัน และนำพาองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

6.1.2 ข้อเสนอแนะด้านการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการออกแบบระบบตรวจสอบและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเน้นที่การปฏิบัติตามมาตรฐานสากลและการเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG อย่างโปร่งใส พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนการผลิตสีเขียวและการจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในองค์กร

6.1.3 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

ภาครัฐควรกำหนดนโยบายสนับสนุนให้ธุรกิจอุตสาหกรรมปฏิบัติตามมาตรฐานด้าน ESG และให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทที่มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดมาตรการบังคับใช้เกี่ยวกับการจัดซื้อสีเขียวและการใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและองค์กรที่ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

ควรมีการศึกษาผลกระทบของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมระดับสากลต่อธุรกิจอุตสาหกรรมไทย รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาซัพพลายเชนที่ยั่งยืน การพัฒนาแนวทางการฝึกอบรมและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ความร่วมมือระหว่างองค์กรในซัพพลายเชนเพื่อส่งเสริมความยั่งยืน เป็นต้น

7. องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยนี้สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญได้ว่า การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจนำเข้าจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามนโยบาย ESG การจัดการซัพพลายเชนอย่างยั่งยืน และการจัดการซัพพลายเชนสีเขียวในทุกมิติ เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานและความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว ทั้งในแง่ของภาพลักษณ์องค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การลดต้นทุน และการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการควรมีการพัฒนากระบวนการซัพพลายเชนที่ยืดหยุ่น การจัดซื้อสีเขียว การออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน ESG ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการปรับกลยุทธ์การตลาดเพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มผู้บริโภคในอนาคต โดยสามารถสรุปกลยุทธ์การเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจนำเข้าไว้ ตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 กลยุทธ์การเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจนำเข้า
ที่มา: Researcher

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2567). *สรรพสามิตปรับลดอัตราภาษี ใว้ สุราแช่ และสถานบริการ หวังกระตุ้นการท่องเที่ยว และใช้จ่าย มีผล 23 ก.พ. นี้*. <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/262667>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). *สถิติข้อมูล 2567*. <https://www.diw.go.th/webdiw/static-fac>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570)*.

Alkaraan, F., Elmarzouky, M., de Sousa Jabbour, A. B. L., Jabbour, C. J. C., & Gulko, N. (2025).

- Maximising sustainable performance: Integrating servitisation innovation into green sustainable supply chain management under the influence of governance and Industry 4.0. *Journal of Business Research*, 186, 115029. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2024.115029>
- Angelo, L. (2024). *Integrating ESG principles into smart logistics: Toward sustainable supply chains*. SSRN. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5022211
- Cek, K., & Ercantan, O. (2023). The relationship between environmental innovation, sustainable supply chain management, and financial performance: The moderating role of environmental, social and corporate governance. *International Journal of Organizational Leadership*, 12(2), 176-197.
- Cousins, P. D., Lawson, B., Petersen, K. J., & Fugate, B. (2019). Investigating green supply chain management practices and performance: The moderating roles of supply chain ecocentricity and traceability. *International Journal of Operations & Production Management*, 39(5), 767-786. <https://doi.org/10.1108/IJOPM-11-2018-0676>
- Gao, J., Hua, G., & Huo, B. (2024). Green finance policies, financing constraints and corporate ESG performance: Insights from supply chain management. *Operations Management Research*, 17, 1345–1359. <https://doi.org/10.1007/s12063-024-00509-w>
- Grant, D. B., Wong, C. Y., & Trautrim, A. (2017). *Sustainable logistics and supply chain management: Principles and practices for sustainable operations and management*. Kogan Page.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspectives*. Pearson Education.
- Jovita, G. A. (2023). Impact of ESG implementation on financial performance and capital structure. *Journal Informatika Ekonomi Bisnis*, 5(4), 1480–1486. <https://doi.org/10.37034/infv5i4.778>
- Khan, M. T., Idrees, M. D., Rauf, M., Sami, A., Ansari, A., & Jamil, A. (2022). Green supply chain management practices' impact on operational performance with the mediation of technological innovation. *Sustainability*, 14(6), 3362. <https://doi.org/10.3390/su14063362>
- Kumar, M., Raut, R. D., Mangla, S. K., Chowdhury, S., & Choubey, V. K. (2024). Moderating ESG compliance between industry 4.0 and green practices with green servitization: Examining its impact on green supply chain performance. *Technovation*, 129, 102898. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102898>
- Lee, S., Park, J. W., & Choi, D. (2023). The effects of ESG management on business performance: The case of Incheon International Airport. *Sustainability*, 15(24), 16831. <https://doi.org/10.3390/su152416831>
- Mangla, S. K., Kusi-Sarpong, S., Luthra, S., Bai, C., Jakhar, S. K., & Khan, S. A. (2020). Operational excellence for improving sustainable supply chain performance. *Resources, Conservation and Recycling*, 162, 105025. <https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2020.105025>

- Martínez-Falcó, J., Sánchez-García, E., Marco-Lajara, B., & Zaragoza-Sáez, P. (2025). Green intellectual capital and sustainable competitive advantage: Unraveling role of environmental management accounting and green entrepreneurship orientation. *Journal of Intellectual Capital*, 26(1), 104-129. <https://doi.org/10.1108/JIC-07-2024-0204>
- Mohammad, W. M. W., & Wasiuzzaman, S. (2021). Environmental, social and governance (ESG) disclosure, competitive advantage and performance of firms in Malaysia. *Cleaner Environmental Systems*, 2, 100015. <https://doi.org/10.1016/j.cesys.2021.100015>
- Mustafi, M. A. A., Dong, Y. J., Hosain, M. S., Amin, M. B., Rahaman, M. A., & Abdullah, M. (2024). Green supply chain management practices and organizational performance: A mediated moderation model with second-order constructs. *Sustainability*, 16(16), 6843.
- Sánchez-Flores, R. B., Cruz-Sotelo, S. E., Ojeda-Benitez, S., & Ramírez-Barreto, M. E. (2020). Sustainable supply chain management—A literature review on emerging economies. *Sustainability*, 12(17), 6972. <https://doi.org/10.3390/su12176972>
- Sharabati, A. A. A. (2021). Green supply chain management and competitive advantage of Jordanian pharmaceutical industry. *Sustainability*, 13(23), 13315. <https://doi.org/10.3390/su132313315>
- Shekarian, E., Ijadi, B., Zare, A., & Majava, J. (2022). Sustainable supply chain management: A comprehensive systematic review of industrial practices. *Sustainability*, 14(13), 7892. <https://doi.org/10.3390/su14137892>
- Xu, J., Yu, Y., Wu, Y., Zhang, J. Z., Liu, Y., Cao, Y., & Eachempati, P. (2022). Green supply chain management for operational performance: Antecedent impact of corporate social responsibility and moderating effects of relational capital. *Journal of Enterprise Information Management*, 35(6), 1613-1638. <https://doi.org/10.1108/JEIM-06-2021-0260>
- Yildiz Çankaya, S., & Sezen, B. (2019). Effects of green supply chain management practices on sustainability performance. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 30(1), 98-121. <https://doi.org/10.1108/JMTM-03-2018-0099>